

Dom z wieloma językami

Zeszyt refleksji dla rodziców

SPIS TREŚCI

Wstęp

Strona 2

Krok 1 Refleksje nad kompetencjami językowymi Strona 3-4

Krok 2 Języki, które mają szczególne znaczenie dla Was

Strona 5-6

Krok 3 Refleksje nad bliższymi i dalszymi celami

Strona 7-8

Krok 4 Otwarcie drzwi rodzinie i przyjaciółom

Strona 9-10

Czas rozpocząć planowanie

Strona 11

Krok 5 Wybór strategii językowej w domu – wspólna decyzja

Strona 12-13

Jak wspierać dziecko

Strona 14

Krok 6 Wspieranie dziecka na co dzień: rozwijające zajęcia Strona 15

Krok 7 Wspieranie dziecka na co dzień: kontakty społeczne Strona 16

Krok 8 Spojrzenie w przyszłość

Strona 17

Wnioski

Strona 18

Drogi Rodzicu wielojęzycznego dziecka,

Przekazanie dziecku umiejętności posługiwania się wieloma językami to niezwykle cenny dar. Większość ludzi na świecie żyje w wielojęzycznej rzeczywistości. Ponieważ sytuacja każdej rodziny jest inna, jest rzeczą bardzo istotną, byś – jako rodzic – znalazł najlepszą strategię dla swojej rodziny. Przyswojenie języka zależy od ilości i jakości wypowiedzi, jakie dziecko słyszy. Z tego powodu dzieci mogą przyswajać języki w różnym tempie.

Istnieje wiele szkodliwych mitów dotyczących przyswajania kilku języków równocześnie np. „wielojęzyczność powoduje mętlik w głowie”, „może prowadzić do trudności z określeniem własnej tożsamości”, a nawet „wielojęzyczność prowadzi do upośledzenia rozwoju języka”. Te mity nie powinny zniechęcać Was do wielojęzycznego wychowania dziecka.

Zeszyt refleksji, który trzymasz w ręku, został przygotowany z myślą o tym, by ułatwić Ci wybór takiej strategii, która zagwarantuje wsparcie wielojęzycznego rozwoju Waszego dziecka. Zeszyt podzielony został na 8 **tematów**, z krótkim wprowadzeniem i jedną lub dwoma stronami do wypełnienia.

Niektóre strony tego zeszytu refleksji przeznaczone są do wypełnienia przez każdego rodzica indywidualnie, inne zaś do wspólnego wypełnienia. całego zeszytu może zająć nieco czasu, ale wybór strategii językowe dla Waszego dziecka to ważny temat i warto poświęcić mu więcej uwagi.

Na stronie naszego projektu (www.plantinglanguages.eu) znaleźć można również liczne nagrania video, na których rodzice dzielą się swoimi doświadczeniami i inne ciekawe materiały

Mamy nadzieję, że zeszyt ten przypadnie Wam do gustu.

Z najlepszymi życzeniami,

Zespół Planting Languages

KROK 1

REFLEKSJE NAD KOMPETENCJAMI JĘZYKOWYMI

Przyswajanie języka to długi proces, podczas którego powinniście móc rozmawiać z dzieckiem o wszystkim – od codziennych sytuacji po bardziej skomplikowane zagadnienia.

Większości rodziców łatwiej jest wyrazić siebie i swoje uczucia oraz komunikować się z dzieckiem w języku, w którym czują się najpewniej (ich języku ojczystym), ale niektórzy mogą również podjąć decyzję, by mówić do dziecka w innym języku.

Rodzic 1

Języki, którymi
mówię

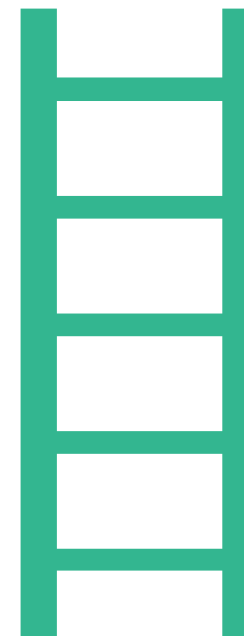
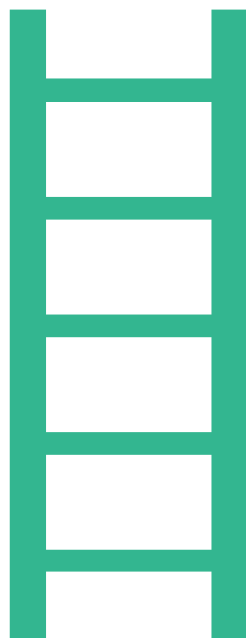
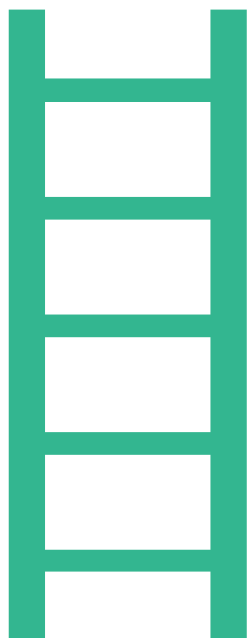
Języki, które
rozumiem

Języki, w których
piszę

Języki, w których
czytam

***Zapisz języki, w których czujesz się najpewniej na szczycie drabiny,
a pozostałe na niższych szczeblach.***

KROK 1

REFLEKSJE NAD KOMPETENCJAMI JĘZYKOWYMI

Przyswajanie języka to długi proces, podczas którego powinniście móc rozmawiać z dzieckiem o wszystkim – od codziennych sytuacji po bardziej skomplikowane zagadnienia.

Większości rodziców łatwiej jest wyrazić siebie i swoje uczucia oraz komunikować się z dzieckiem w języku, w którym czują się najpewniej (ich języku ojczystym), ale niektórzy mogą również podjąć decyzję, by mówić do dziecka w innym języku.

Rodzic 2

Języki, którymi
mówię

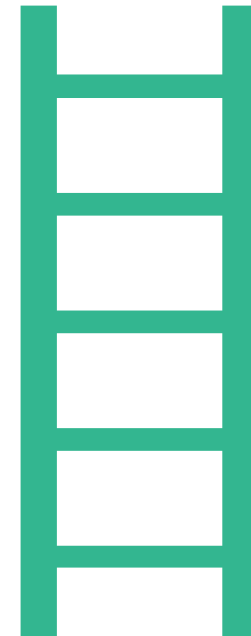
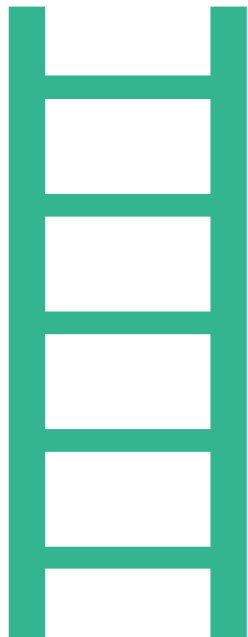
Języki, które
rozumiem

Języki, w których
piszę

Języki, w których
czytam

***Zapisz języki, w których czujesz się najpewniej na szczycie drabiny,
a pozostałe na niższych szczeblach.***

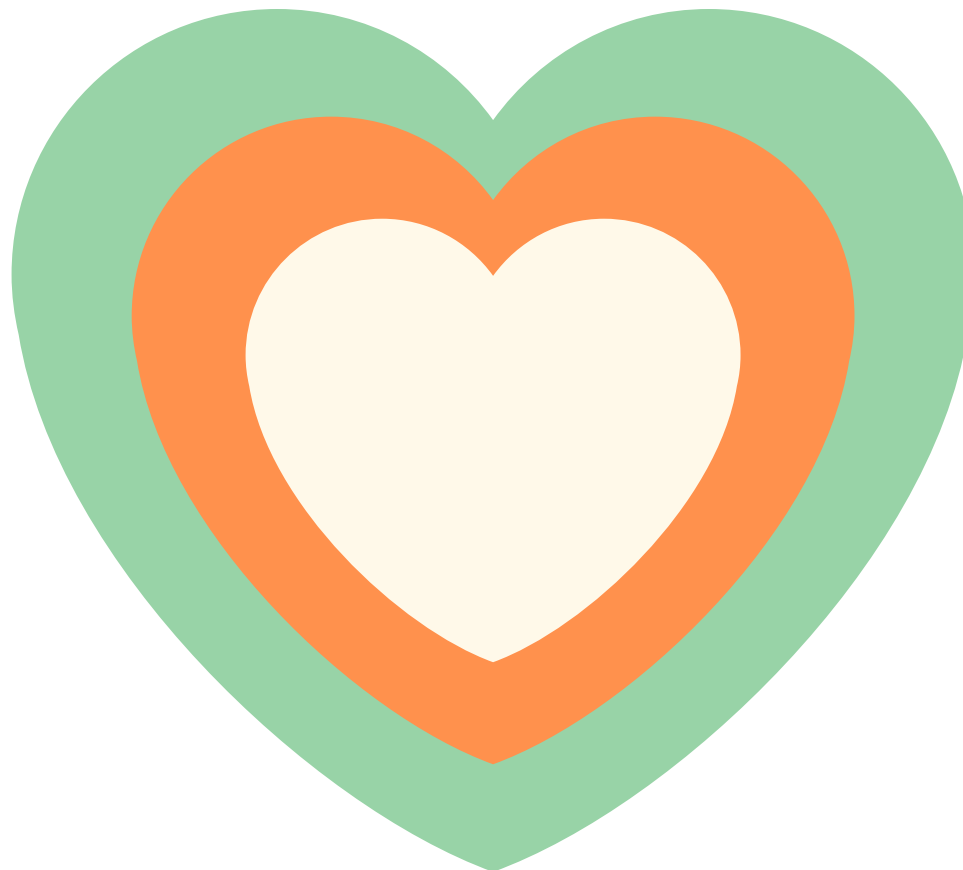
KROK 2

JĘZYKI, KTÓRE MAJĄ SZCZEGÓLNE ZNACZENIE DLA CIEBIE

Język to nie tylko system komunikacji. Język definiuje, kim jesteście i jak widzimy świat. Ludzie, którzy posługują się tym samym językiem, mogą mieć do niego bardzo różne nastawienie. Zanim więc zdecydujesz, jakie języki chciałbyś/chciałabyś, by Twoje dziecko przyswoiło, powinieneś/powinnaś najpierw zastanowić się, ile znaczą one dla Ciebie. Język to środek do wyrażania nie tylko myśli, ale też emocji oraz narzędzie do przekazywania wartości kulturowych, zwyczajów i tradycji.

Rodzic 1

Zapisz swoje języki w sercu.

Blżej środka = silniejsza więź. Weź pod uwagę uczucia, rodzinę, kulturę i tożsamość.

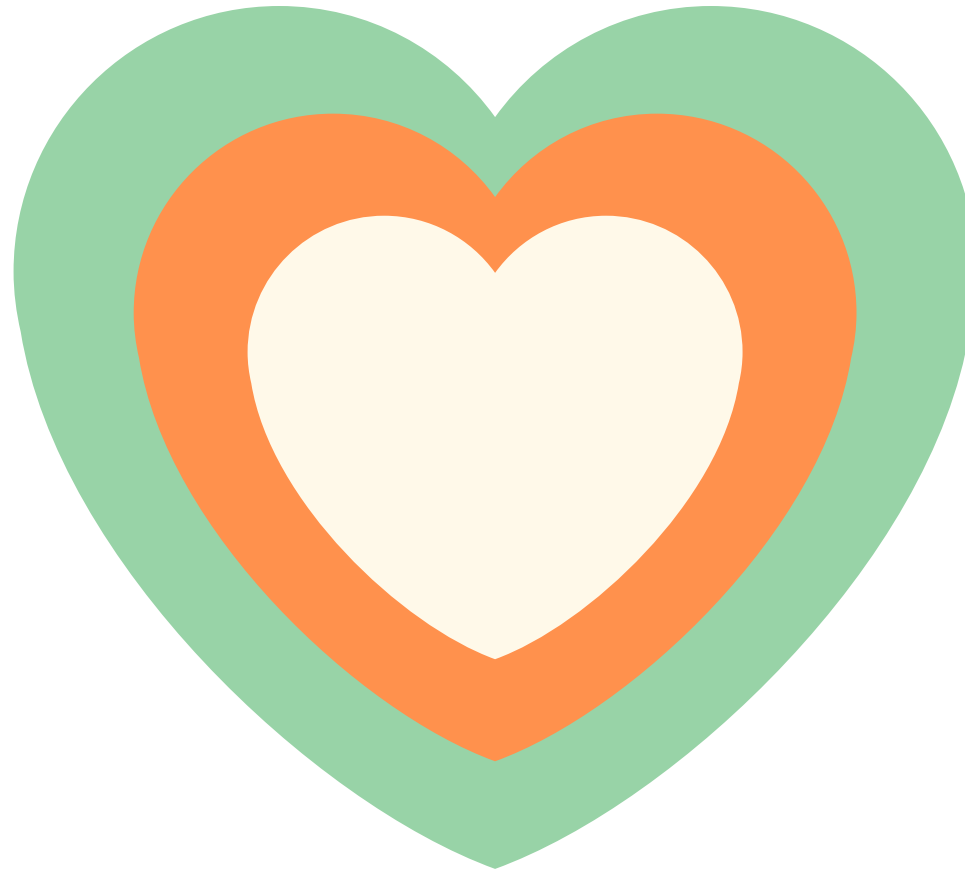
KROK 2

JĘZYKI, KTÓRE MAJĄ SZCZEGÓLNE ZNACZENIE DLA CIEBIE

Język to nie tylko system komunikacji. Język definiuje, kim jesteśmy i jak widzimy świat. Ludzie, którzy posługują się tym samym językiem, mogą mieć do niego bardzo różne nastawienie. Zanim więc zdecydujesz, jakie języki chciałbyś/chciałabyś, by Twoje dziecko przyswoiło, powinieneś/powinnaś najpierw zastanowić się, ile znaczą one dla Ciebie. Język to środek do wyrażania nie tylko myśli, ale też emocji oraz narzędzie do przekazywania wartości kulturowych, zwyczajów i tradycji.

Rodzic 2

Zapisz swoje języki w sercu.

Bliżej środka = silniejsza więź. Weź pod uwagę uczucia, rodzinę, kulturę i tożsamość.

KROK 3

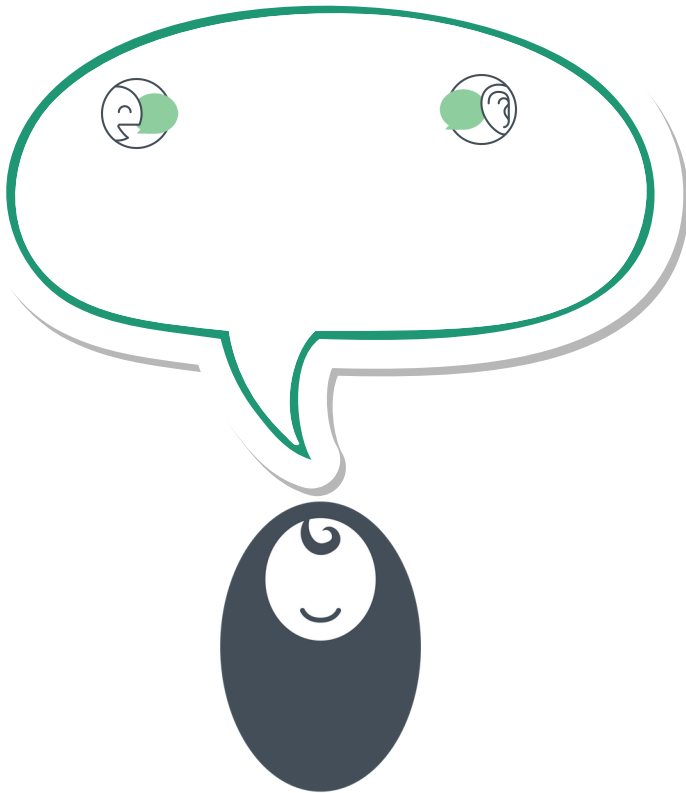

REFLEKSJE NAD BLIŻSZYMI I DAŁSZYMI CELAMI

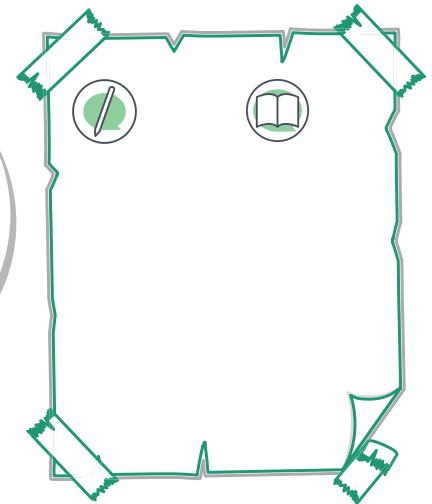
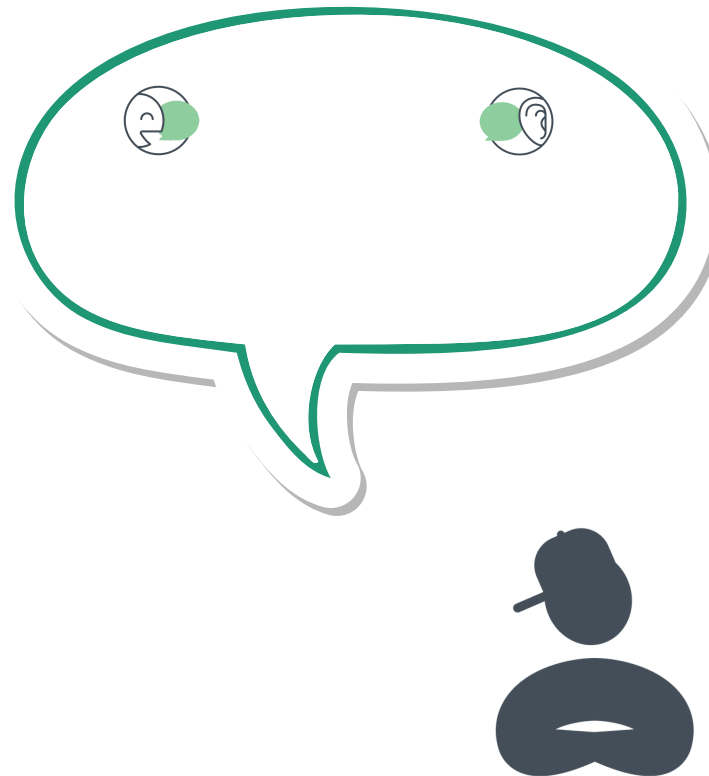
Czy uważacie, że Wasze dziecko może być wielojęzyczne? Co tak naprawdę rozumiecie przez pojęcie „wielojęzyczność”? Jakimi językami chcielibyście, by Wasze dziecko władało i do jakiego stopnia? Wspaniale jest sprawnie porozumiewać się językiem w mowie, ale samo rozumienie to też cenna umiejętność. Dobrze jest przemyśleć swoje priorytety na pierwsze lata życia dziecka i cele, na których, jako rodzice, będziecie się chcieli skupić później.

Rodzic 1

Od urodzenia

Później

***Zapisz języki, które chciałbyś/chciałabyś, by Twoje dziecko poznawało od urodzenia.
Zapisz języki, które chciałbyś/chciałabyś, by Twoje dziecko poznało później.***

KROK 3

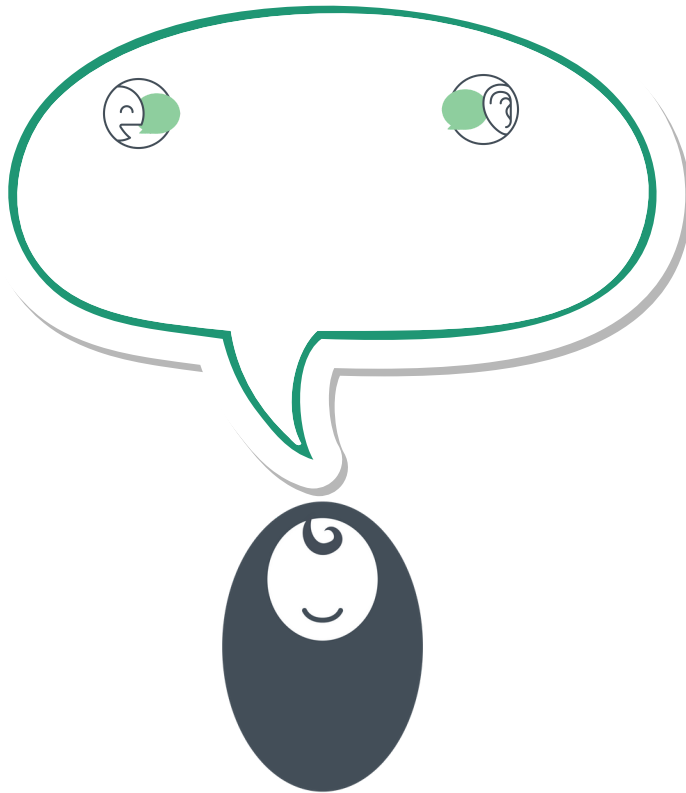
REFLEKSJE NAD BLIŻSZYMI I DAŁSZYMI CELAMI

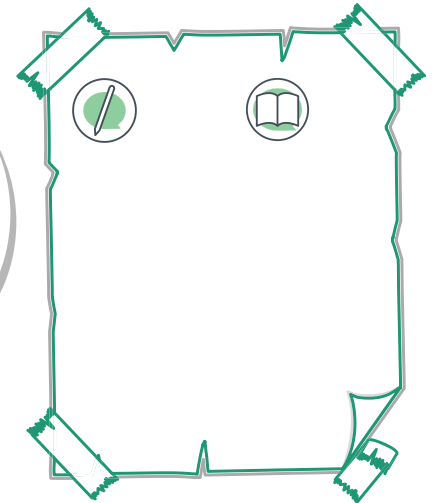
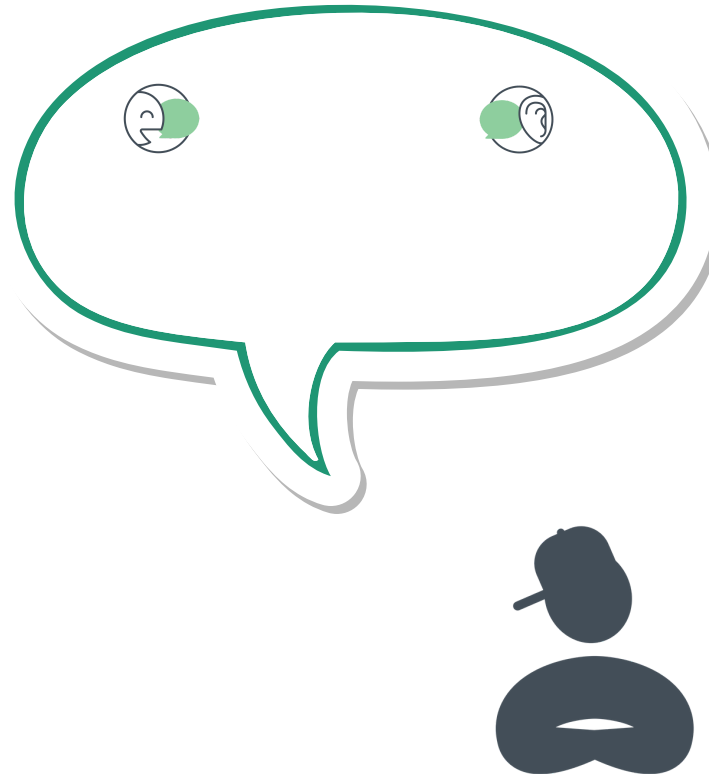
Czy uważacie, że Wasze dziecko może być wielojęzyczne? Co tak naprawdę rozumiecie przez pojęcie „wielojęzyczność”? Jakimi językami chcielibyście, by Wasze dziecko władało i do jakiego stopnia? Wspaniale jest sprawnie porozumiewać się językiem w mowie, ale samo rozumienie to też cenna umiejętność. Dobrze jest przemyśleć swoje priorytety na pierwsze lata życia dziecka i cele, na których, jako rodzice, będziecie się chcieli skupić później.

Rodzic 2

Od urodzenia

Później

***Zapisz języki, które chciałbyś/chciałabyś, by Twoje dziecko poznawało od urodzenia.
Zapisz języki, które chciałbyś/chciałabyś, by Twoje dziecko poznało później.***

KROK 4

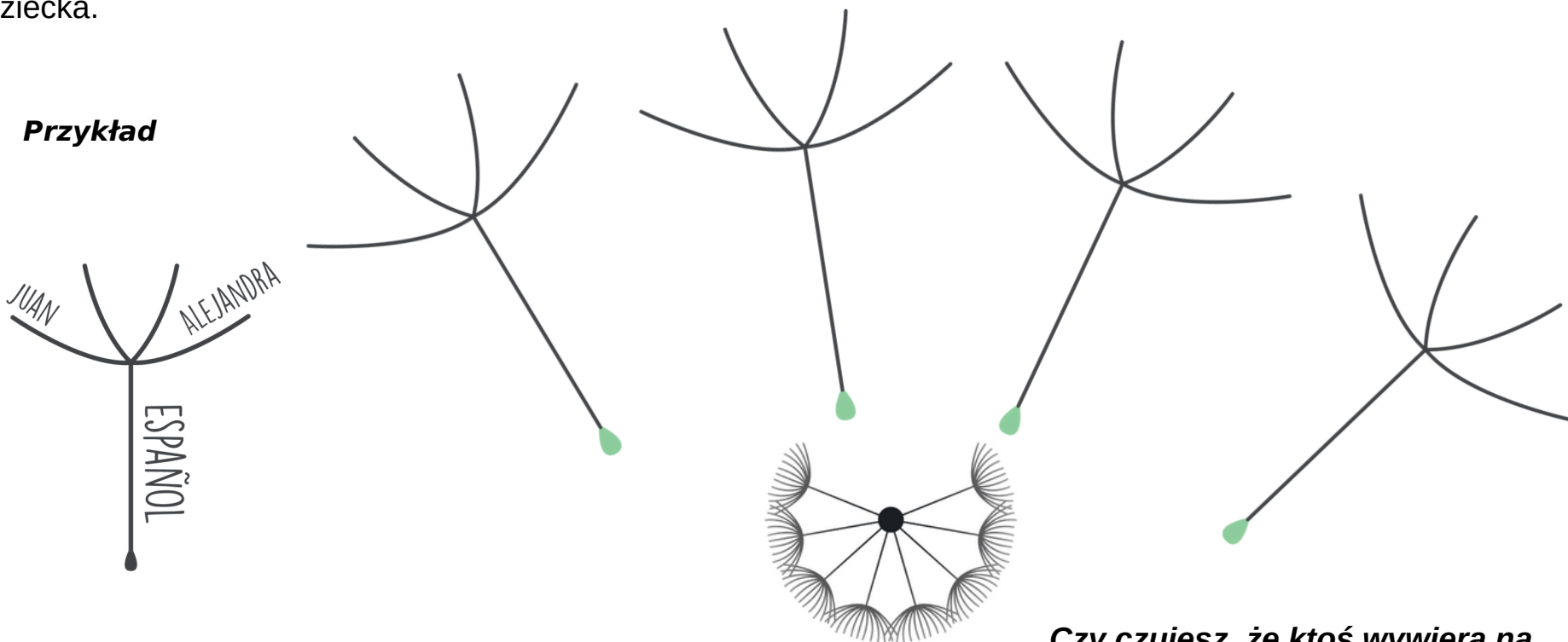

OTWARCIE DRZWI RODZINIE I PRZYJACIOŁOM

Rodzina nie funkcjonuje w próżni. Planując wybór strategii językowych w domu, warto porozmawiać z osobami, które w życiu Waszego dziecka odgrywają kluczową rolę: z członkami rodziny, przyjaciółmi, opiekunami i nauczycielami. Ważne jest, aby osoby z Waszego otoczenia rozumiały strategię językową, którą chcecie podążać w domu. Te kluczowe osoby mogą czasem próbować wpłynąć na wybory językowe w Waszej rodzinie lub wywierać presję. Przedyskutowanie tematu z nimi i wyjaśnienie, dlaczego podjęliście takie, a nie inne strategie wychowawcze, pozwoli Wam stworzyć silny zespół wspierający wielojęzyczne wychowanie Waszego dziecka.

Rodzic 1

Przykład

Spójrz na przykład i zapisz języki, które chcesz, by Twoje dziecko przyswoiło oraz osoby, które będą Was w tym wielojęzycznym wychowaniu wspierać.

Czy czujesz, że ktoś wywiera na Ciebie presję, jeśli chodzi o wybór języka? Tak/Nie. Kto wywiera tę presję?

KROK 4

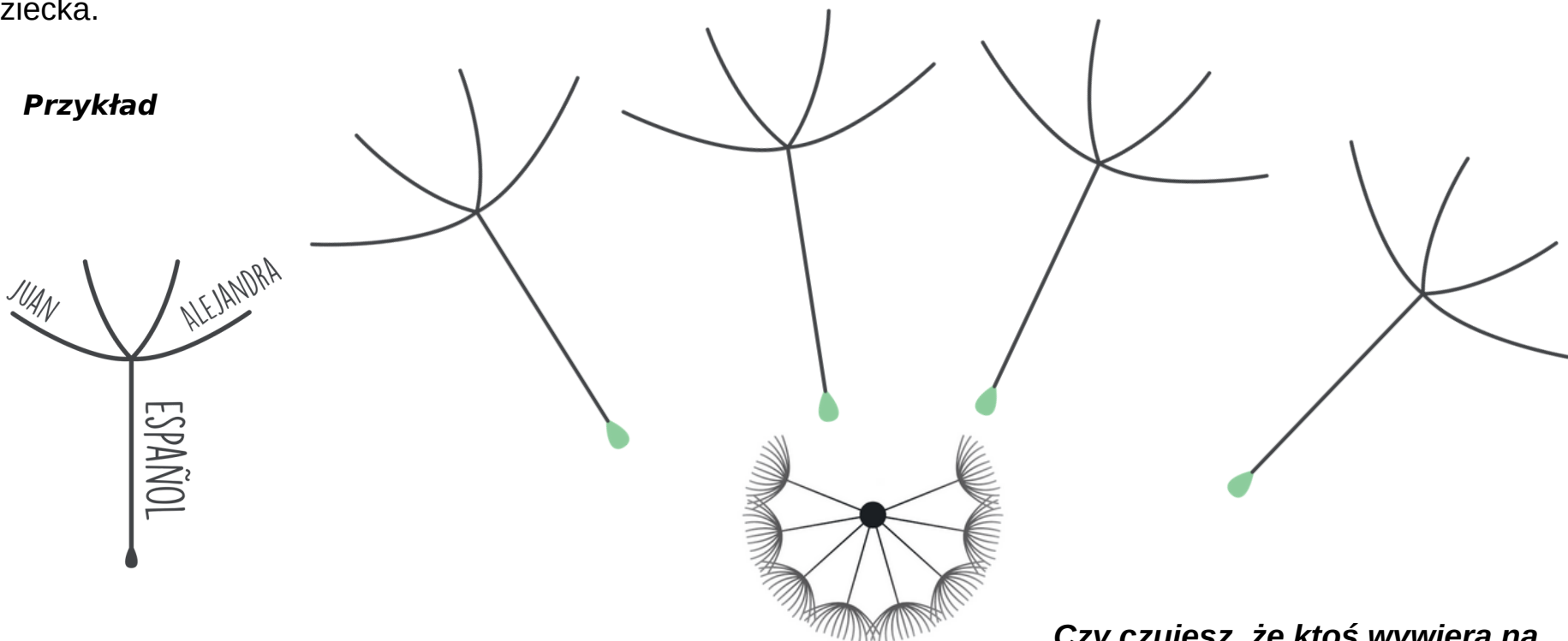

OTWARCIE DRZWI RODZINIE I PRZYJACIOŁOM

Rodzina nie funkcjonuje w próżni. Planując wybór strategii językowych w domu, warto porozmawiać z osobami, które w życiu Waszego dziecka odgrywają kluczową rolę: z członkami rodziny, przyjaciółmi, opiekunami i nauczycielami. Ważne jest, aby osoby z Waszego otoczenia rozumiały strategię językową, którą chcecie podążać w domu. Te kluczowe osoby mogą czasem próbować wpłynąć na wybory językowe w Waszej rodzinie lub wywierać presję. Przedyskutowanie tematu z nimi i wyjaśnienie, dlaczego podjęliście takie, a nie inne strategie wychowawcze, pozwoli Wam stworzyć silny zespół wspierający wielojęzyczne wychowanie Waszego dziecka.

Rodzic 2

Przykład

Spójrz na przykład i zapisz języki, które chcesz, by Twoje dziecko przyswoiło oraz osoby, które będą Was w tym wielojęzycznym wychowaniu wspierać.

Czy czujesz, że ktoś wywiera na Ciebie presję, jeśli chodzi o wybór języka? Tak/Nie. Kto wywiera tę presję?

CZAS ROZPOCZĄĆ PLANOWANIE

Przeanalizowaliście swoje własne kompetencje językowe, swój stosunek emocjonalny do języków, których używacie. Rozpatrzyliście, kto może Was wesprzeć w wielojęzycznym wychowywaniu Waszego dziecka. Ustaliliście też, jakie są Wasze cele. Gotowi jesteście na opracowania Waszej własnej, rodzinnej strategii językowej. Wymaga to podjęcia złożonych decyzji i przedyskutowania Waszej sytuacji, więc zachęcamy rodziców, by kolejne ćwiczenia wykonali wspólnie.

KROK 5

WYBÓR STRATEGII JĘZYKOWEJ W DOMU – WSPÓLNA DECYZJA

Dobrze jest zacząć planować domową strategię językową tak wcześnie, jak to tylko możliwe. Należy jednak liczyć się z tym, że rzeczywistość może wymusić zmianę planów – dlatego elastyczność jest również istotna. Dobrze jest zaplanować strategię językową wspólnie, aby uniknąć nieporozumień i dyskusji w przyszłości. Jeśli jesteś rodzicem samotnie wychowującym dziecko, przedyskutuj swój plan z kimś, kto jest Ci bliski.

Oboje rodzice

Rodzic 1

Język 1

Język 2

Rodzic 2

Język 1

Język 2

W jakim języku rozmawiacie między sobą?

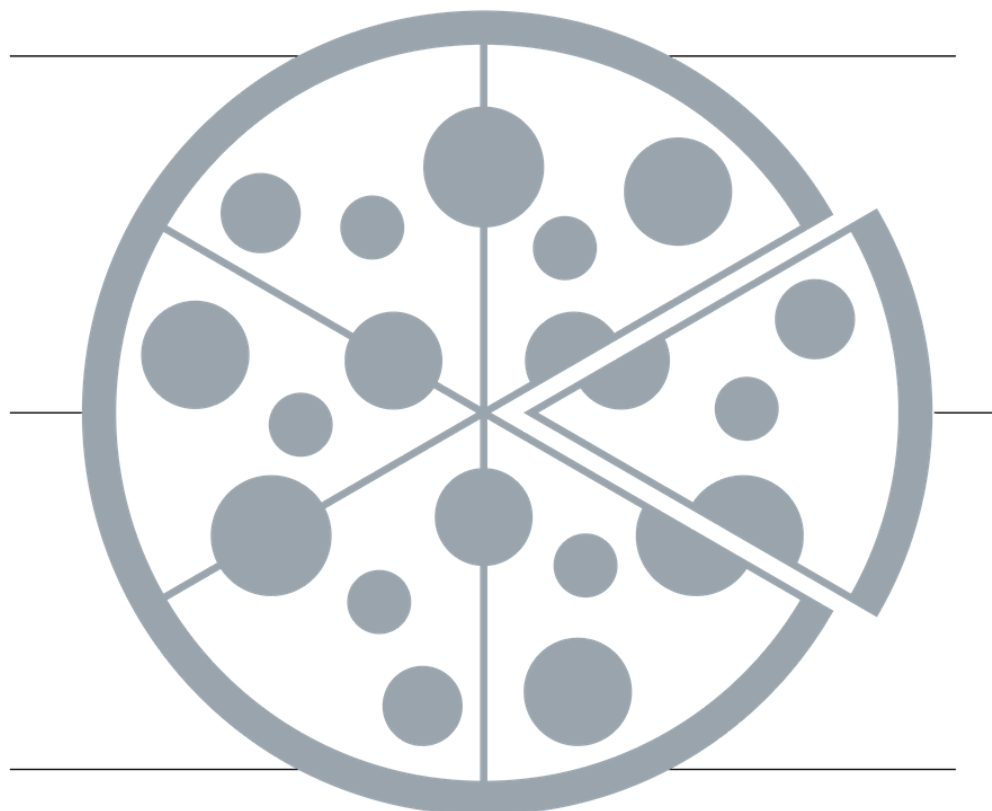
***Zapiszcie języki, których używacie w codziennej komunikacji z Waszym dzieckiem.
Jeśli jest ich więcej, dopiszcie je.***

KROK 5

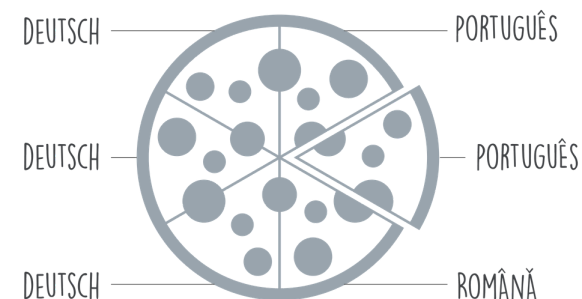
WYBÓR STRATEGII JĘZYKOWEJ W DOMU – WSPÓLNA DECYZJA

Oboje rodzice

Przykład

Zastanów się, ile czasu w ciągu tygodnia Twoje dziecko słyszy poszczególne języki. Przedstaw te proporcje, podpisując kawałki pizzy.

JAK WSPIERAĆ DZIECKO

Wielojęzyczne wychowanie to fascynujący proces i na kolejnych stronach przyjrzymy się, jak możecie wspierać w nim Wasze dziecko.

Jeśli nie zobaczyliście jeszcze materiałów video na stronie www.plantinglanguages.eu, zachęcamy Was, byście to zrobili. Znajdziecie tam dużo inspirujących przykładów, historii i wypowiedzi rodziców. Zachęcamy Was też do wymieniania się Waszymi doświadczeniami i obserwacjami z innymi rodzicami.

KROK 6

WSPIERANIE DZIECKA NA CO DZIEŃ: ROZWIJAJĄCE ZAJĘCIA

Przyswajanie języka w domu można wspierać na wiele sposobów: możecie czytać na głos, śpiewać, bawić się i prowadzić pogawędki w trakcie wykonywania codziennych czynności. Oglądanie telewizji w językach domowych oraz zabawy na tablecie lub komputerze mogą zapewnić dodatkowe bodźce, ale aby dziecko przyswoiło język, niezbędna jest interakcja – dwie lub więcej osób mówiących do siebie. Zadbajcie o to, by zajęcia, jakie wybieracie, umożliwiały takie interakcje.

Oboje rodzice

Czytanie książek

Śpiewanie piosenek

Opowiadanie historii/bajek

Opieka

Zabawa

Gotowanie

Robienie zakupów

Inne zajęcia

Zapisz języki, których używacie/planujecie używać w trakcie tych zajęć.

KROK 7

WSPIERANIE DZIECKA NA CO DZIEŃ: KONTAKTY SPOŁECZNE

Każdy język, który przyswaja Wasze dziecko, powinien mieć swoją “grupę wsparcia”. Oznacza to, że powinniście stworzyć Waszemu dziecku możliwości, by rozmawiało z innymi i doświadczyło potrzeby wyrażania swoich uczuć i myśli. Im więcej osób będzie wchodziło w interakcje z dzieckiem, tym lepiej nauczy się ono danego języka. Rola rówieśników dziecka także jest bardzo ważna – motywują dziecko do używania danego języka i do identyfikowania się z nim.

Oboje rodzice

Kontakty online z rodziną

Wakacje/odwiedziny rodziny

Zabawy z rówieśnikami

Praktykowanie religii

Udział w zajęciach grup dlarodzców i dzieci

Zajęcia i wydarzenia w lokalnej społeczności

Zorganizowane zajęcia językowe

Inne zajęcia

Zapiszcie języki, których używacie/planujecie używać w trakcie tych zajęć.

KROK 8

SPOJRZENIE W PRZYSZŁOŚĆ

Wielojęzyczny rozwój językowy to proces dynamiczny. Nawet jeśli na początku jasno zdecydujecie, jak będziecie używać swoich języków, życie może zweryfikować Wasz plan. Pójście do przedszkola lub szkoły, pojawienie się rodzeństwa lub przeprowadzka do innego kraju mogą wpłynąć na Wasze wcześniejsze plany. Pomyślcie zawnazu o tym, jak moglibyście przezwyciężyć takie wyzwania. Bądźcie pozytywnie nastawieni i starajcie się utrzymać zdrowy balans pomiędzy wdrażaniem strategii, na jaką się zdecydowaliście, a utrzymaniem dobrej atmosfery pomiędzy członkami rodziny, by każdy znajdował radość w tej wielojęzycznej przygodzie.

Oboje rodzice

**Nie zapominajcie,
że wielojęzyczność to cenny dar.
Języki to klucze do otwierania
świata.**

Zapiszcie, jakie wydarzenia w życiu Waszego dziecka mogą mieć znaczący wpływ na proces rozwoju jego języka. Pomyślcie o pojawieniu się rodzeństwa, pójściu do szkoły czy przeprowadzce do innego kraju.

Dziękujemy za zainteresowanie naszym zeszytem. Mamy nadzieję, że podobała Wam się praca z nim i że był on pomocny w rozważaniach nad strategią, którą będziecie wdrażać z Waszym wielojęzycznym dzieckiem oraz w planowaniu wsparcia językowego rozwoju Waszej pociechy. Rozwój ten to proces dynamiczny, w którym nie raz wymagana będzie elastyczność. Pamiętajcie, że ważne jest, by o Waszych wyborach porozmawiać z innymi osobami, które odgrywają ważne role w życiu Waszego dziecka. Pamiętajcie też, że bardzo wiele można się nauczyć, poznając doświadczenia innych rodziców wychowujących dwujęzyczne dzieci.

Jeśli macie pytania dotyczące tego zeszytu refleksji, zachęcamy do kontaktu z jedną z organizacji zaangażowanych w projekt Planting Languages. Dane kontaktowe znajdziecie na www.plantinglanguages.eu.

Zachęcamy także do wykorzystania innych narzędzi przygotowanych w ramach projektu:

- zestawu kart do uzupełniania, które pozwolą Wam śledzić wielojęzyczny rozwój Waszego dziecka,
- mini paszportu, który pomoże Wam komunikować Wasze wybory językowe innym osobom

materiałów video i portretów językowych rodzin, które pomogą Wam uczyć się na podstawie doświadczeń innych osób.

Życzymy Wam i Waszej rodzinie wszystkiego dobrego w Waszej przygodzie z wielojęzycznością.

Zespół Planting Languages